

בש"פ 986/24 - אדהם חמוד, נאיל חמוד, טליע חמוד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 986/24

בש"פ 1199/24

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העוררים בבש"פ 986/24: 1. אדהם חמוד

2. נאיל חמוד

טליע חמוד

העורר בבש"פ 1199/24:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

עררים על החלטות בית המשפט המחוזי בחיפה
(השופט נ' סילמן) במ"ת 4405-12-23 מיום
27.12.2023, מיום 2.1.2024 ומיום 23.1.2024

ו' באדר א התשפ"ד (15024)

תאריך הישיבה:

עו"ד אופיר אפרתי; עו"ד תמי אולמן;
עו"ד שמואל ברזני

בשם העוררים:

עו"ד נגה בן סידי

בשם המשיבה:

החלטה

עררים לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט נ' סילמן) במ"ת 4405-12-23 מיום 27.12.2023 בה

נקבע כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית לביצוע העבירות המיוחסות לעוררים; על החלטה מיום 23.1.2024 בה הורה על מעצרו של העורר בבש"פ 1199/24 (להלן: טליע) עד תום ההליכים המשפטיים נגדו; ועל החלטה מיום 2.1.2024 בה הורה על מעצרו של העוררים בבש"פ 986/24 (להלן: אדהם ו-נאיל) בפיקוח אלקטרוני עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

הרקע לעררים

1. נגד שלושת העוררים, אחים המתגוררים בסמיכות זה לזה בכפר סאג'ור, הוגש ביום 4.12.2023 כתב אישום המייחס להם עבירה של חטיפה לפי סעיפים 369 ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 379, 382 (א) ו-29 לחוק; ולטליע בלבד - עבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק.

על פי האמור בכתב האישום, ביום 10.11.2023 בשעה 04:00 או בסמוך לכך, בוצע ירי מנשק חם בשטח מיוער הסמוך לבתיהם של העוררים בכפר סאג'ור. באותה עת שהו בשטח תיאן אבראהים (להלן: המתלונן), אחיו חוסאם אבראהים (להלן: חוסאם) ובן דודם רונן אבראהים (להלן: רונן), כשהירי בוצע מנשקו הצבאי של חוסאם. העוררים אשר שמעו את קולות הירי סברו שמדובר בירי לעבר ביתם. בתגובה לכך הם יצאו מבתיהם והחלו בנסיעה לכיוון השטח ממנו נשמעו קולות הירי במטרה לאתר את היורה, כאשר טליע נהג ברכב מסוג טויוטה, אדהם נהג ברכב מסוג מיצובישי ונאיל נהג ברכב מסוג פורד. עם הגעתם לשטח הבחינו העוררים במתלונן ובקרוביו. בשלב זה טליע האיץ את מהירות נסיעתו ברכב ושעט לעברם, בכוונה להטיל בהם נכות או מום או לגרום להם חבלה חמורה. בעוד שחוסאם ורונן נמלטו מהשטח בריצה, המתלונן נפגע מהרכב וכתוצאה מכך נפל על הרצפה. בתגובה לכך טליע נסע ברכבו לאחור ופגע במתלונן השרוע על הקרקע פעם נוספת, כאשר עלה עם רכבו על גופו. כתוצאה מדריסתו, המתלונן דימם מפניו ונגרמו לו פציעות וחבלות חמורות. מיד לאחר מכן העוררים יצאו מרכביהם, החלו לקלל את המתלונן ותקפו אותו בצוותא חדא כשהוא חבול, מדמם ושרוע על הקרקע. בהמשך, העוררים הכניסו את המתלונן לרכב המיצובישי עימו הגיע אדהם לזירה, על מנת לחטוף אותו. בשלב זה תקף נאיל את המתלונן בצוותא חדא עם טליע ואדהם בכך שבעט בו בצווארו. לאחר מכן העוררים החלו בנסיעה לכיוון היציאה מהשטח כאשר טליע נהג ברכב הטויוטה; מאחוריו נהג אדהם ברכב המיצובישי כאשר המתלונן יושב לצידו חבול ומדמם; ונאיל נהג מאחוריהם ברכב הפורד. שוטרי משטרת ישראל שהוזעקו למקום איתרו את העוררים, עצרו אותם וחילצו את המתלונן.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העוררים עד תום ההליכים נגדם. בהתייחס לקיומן של ראיות לכאורה צוין בבקשה כי המתלונן בהודעותיו מסר את השתלשלות האירועים והתייחס לחלקם של כל אחד מהעוררים במעשים. זאת הגם שבהמשך חזר בו מדבריו והגיש מסמך "תצהיר" בו טען כי לאחר שנדרס על ידי רכב אלמוני, העוררים הגיעו למקום ופינו אותו לאחר שביקש את עזרתם. כן צוין כי התשתית הראייתית מתבססת גם על דוחות פעולה של השוטרים שהוזעקו לזירת האירוע ועצרו את העוררים במקום ועל סרטון שנמצא במכשיר הטלפון הסלולארי של אדהם, המתעד את המתלונן שרוע על הרצפה ומדמם כשמעליו נמצאות שלוש דמויות (להלן: הסרטון). בנוסף במהלך חקירותיהם העוררים הכחישו את המיוחס להם, וטליע ונאיל שמרו על זכות השתיקה כאשר הוצג להם הסרטון ואדהם טען כי אינו מזהה אף דמות המופיעה בו.

3. בדיון שנערך בבית המשפט המחוזי ביום 14.12.2023, חלקו באי-כוח העוררים על קיומן של ראיות לכאורה. הם הצביעו על קשיים שונים העולים מגרסאותיהם של המתלונן, חוסאם ורונן. נטען כי המשיבה נתנה משקל

עודף לאמירות המפלילות את העוררים על פני אמירות רבות השוללות כל מעורבות מצד העוררים במעשים. עוד הועלו טענות שונות בקשר לממצאי הבדיקות שנעשו לכלי הרכב השונים ולחוות דעת שהוגשה בקשר להתאמה בין הנעליים שנראו בסרטון לבין הנעליים שנמצאו על רגליו של טליע.

4. ביום 27.12.2023 קבע בית המשפט המחוזי, לאחר סקירת מארג הראיות הקיים בתיק, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמת העוררים, והגם שישנם קשיים ראייתיים ביחס לעבירת החטיפה, אין בהם כדי להשמיט את התשתית הלכאורית כולה. צוין כי ממארג הראיות עולה שהעוררים יצאו מביתם ונסעו כל אחד ברכבו לכיוון מקור הירי ששמעו. לפי גרסתו של המתלונן, הוא ראה שלושה כלי רכב המתקרבים לכיוונו ובהם נהגו העוררים, כאשר הרכב הראשון, ג'יפ טויוטה מסוג לנד קרוזר שבו נהג טליע, דרס אותו פעמיים. הודעותיו של המתלונן תואמות את גרסתו של חוסאם לפיה הבחין בשלושה כלי רכב המתקרבים לכיוונו בשיירה. הרכב הראשון התנגש ברכבם מאחור, וכאשר יצאו מרכבם וברחו מהמקום שמע את אחיו, המתלונן, צועק כי הוא נדרס. כאשר חזר לכיוון אחיו הבחין באנשים שהרביצו לו, מתוכם זיהה את טליע ואדהם.

5. בחוות דעת מומחה שבדק את רכב הטויוטה נמצאו שפשופים ופגיעה בפגוש בחלק הקדמי שלו. כמו כן, ממצאיו של בוחן התנועה שבחן את הרכב בו נסע המתלונן עולה כי קיימת סבירות גבוהה שהנזק שנגרם לרכב - נזק תאונתי הכולל מעיכת פח וקילוף צבע בחלק האחורי - נגרם כתוצאה מתאונת חזית-אחור, כשמאפייני הנזק מלמדים שמדובר על רכב בעל חזית גבוהה ולא על רכב פרטי רגיל. השוטרים שעצרו את העוררים ציינו כי הבחינו בשלושת כלי הרכב הנוסעים בשיירה בצאתם מזירת האירוע, כאשר ברכב הראשון נהג טליע, ברכב השני נהג אדהם וברכב השלישי נהג נאיל. דבר זה עולה בקנה אחד עם העובדה שטליע ואדהם מסרו בחקירותיהם כי טליע היה הראשון בשיירת כלי הרכב. כשהעוררים נעצרו על ידי השוטרים, המתלונן ישב ברכבו של אדהם כשהוא פצוע ומדמם מפניו וביקש מהשוטרים שמצאוהו להרחיקו מהעוררים כי הוא מפחד מהם. אדהם נראה באותו שלב כשהוא מוציא מכיסו דבר מה ומניח על מושב רכבו של נאיל, שעליו נמצאו שני מכשירי טלפון סלולארי אשר התברר כי הם שייכים למתלונן. עניין זה תואם את הודעת המתלונן, לפיה העוררים לקחו ממנו את מכשיר הטלפון הסלולארי שלו לאחר שהעלו אותו לרכב, כאשר הבחינו שהוא מנסה להתקשר לבני משפחתו.

6. על כך יש להוסיף שבמכשיר הטלפון הסלולארי של אדהם נמצאו תמונות של המתלונן החבול על הרצפה, וכן סרטון בו נראה המתלונן "מתחקר" כאשר אדם אחר דורך לו על הצוואר. בסרטון זה נשמע כי אחד האנשים אומר "נאיל תעזוב אותו". כן נמצאה התאמה מלאה בין הנעליים שנצפו בסרטון לבין הנעליים עימם נעצר טליע. העוררים לא ידעו ליתן כל הסבר לתמונות המתלונן ולסרטון האמור, ושתקו כשאלו הוצגו להם. אדהם טען בהקשר זה כי המתלונן ביקש את עזרתו והוא העלה אותו לרכבו על מנת לסייע לו, אולם לא ניסה לקחת אותו לבית החולים מכיוון שהמתלונן לא ביקש זאת ממנו. בהמשך שינה את גרסתו וטען כי התכוון לקחת את המתלונן לבית החולים בהתאם לבקשתו.

7. בשולי ההחלטה צוין כי ניתנה הדעת לכך שהמתלונן חזר בו מגרסתו המפלילה את העוררים, אולם אין מקום ליתן לשינוי גרסה זה משקל מכריע בשלב הנוכחי. כן צוין כי לצד שינוי גרסתו, ניצבת העובדה שהמתלונן מסר אמירות מפלילות בסמוך לאירוע ובהודעותיו הראשונות אשר עולות בקנה אחד עם גרסת קרוביו ועם ראיות נוספות, בעוד שגרסתו המאוחרת אינה מתיישבת עם ההיגיון הסביר והשכל הישר.

8. לאחר הקביעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה, הורה בית המשפט כאמור ביום 23.1.2024 על מעצרו של

טליע עד תום הליכים המשפטיים נגדו, בהינתן חומרת האישום; רף המסוכנות העולה ממנו; וההמלצה השלילית בתסקיר שירות המבחן אשר עמד על מאפייני אישיות המלמדים כי קשה לתת בו אמון. בעניינם של אדהם ונאיל הורה בית המשפט ביום 2.1.2024 על מעצרו בפיקוח אלקטרוני עד תום ההליכים המשפטיים הנגדם, בהתייחס בין היתר לעוצמת המעשים המיוחסים להם הנמוכה מזו המיוחסת לטליע, ולאחר בחינת מערך הפיקוח שהוצע.

מכאן לעררים שלפני.

תמצית טענות הצדדים

9. העוררים כולם טוענים כי לא היה מקום לקבוע כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית מספקת נגדם. בית המשפט התעלם מהראיות המזכות השזורות בעדויות השונות ובראיות התביעה עליהן הסתמך בהחלטתו. כן נטען כי לא ניתן להתעלם מהתמונה הכללית אשר עמדה ברקע לאירועים, ימי הדריכות והכוננות בכל הארץ להם התווספה דריכות נוספת כתוצאה מהמאוימות הגבוהה על אביהם כראש מועצת כפר סאג'ור.

10. העוררים ציינו כי היה מקום ליתן משקל רב לגרסתו הראשונה של המתלונן אשר נמסרה לשוטר בזירת האירוע על פיה הוא אינו יודע מי דרס אותו. מדובר בגרסה אותנטית שיש בה כדי להפריך מכל וכל את המיוחס להם. בית המשפט היה צריך ליתן משקל משמעותי לסתירות הרבות בגרסאות שהעלה המתלונן עד אשר עמד המתלונן על דעתו וביקש לתקן באמצעות הגשת תצהיר בו חזר על גרסתו הראשונה האותנטית. כן התעלם בית המשפט מכך שהמתלונן בכל גרסאותיו מסר כי הוא פנה לעוררים לעזרה, וכי אדהם אף אסף אותו לרכבו במטרה לסייע לו. בנוסף התעלם בית המשפט מההתפתחויות שחלו בגרסתו של המתלונן ובגרסת אחיו חוסאם; מהאינדיקציות הברורות לזיהום חקירתי שהביא אותם למסור יותר ויותר פרטים מפלילים כלפי העוררים; ומהסתירה שבין גרסתו המתפתחת של המתלונן, המפלילה את העוררים, לבין גרסאות עדי תביעה אחרים וביניהם בן דודו של המתלונן, רונן, אשר ציין כי המתלונן נפצע לאחר שנפל, וכי אדהם הגיע לסייע לו, כאשר הוא ואדהם עזרו למתלונן לעלות על הרכב של אדהם. בית המשפט גם התעלם מפערים שעלו מהגרסאות השונות בנוגע למקום ולזמן שבהם התרחשו האירועים.

11. בית המשפט גם שגה בכך שהתייחס לכל חלקי האירוע כמקשה אחת וכביצוע בצוותא חדא, אף כי לא הוצגה תשתית לתכנון כלשהו, ואין חולק כי העוררים התעוררו משנתם בבהלה למשמע צרות ירי. הם יצאו מבתים שונים, בזמנים שונים ובכלי רכב שונים, ואף מכתב האישום עולה כי כל אחד מהם פעל אחרת בזמן אירוע הדריסה המיוחס להם. לכך הוסיפו העוררים כי גם הסרטון שנתפס ממכשיר הטלפון הסלולרי של אדהם תומך בטענתם כי לא היה מדובר בביצוע של תקיפה בצוותא חדא, וכל שניתן להבין ממנו הוא שכלל לא הייתה כל חבירה של הנוכחים לתקוף את המתלונן ואף ההפך הוא הנכון.

12. נאיל הוסיף וטען - בהתייחס לטענה כי נשמע בסרטון אדם הקורא "נאיל תעזוב אותו" ומכאן המסקנה המשוערת כי הוא זה שהניח את רגלו על צווארו של המתלונן - כי ישנם אנשים נוספים בשם "נאיל" המתגוררים בכפר סאג'ור שיתכן כי היו נוכחים במקום באותה עת. בכל מקרה, אף אם נאיל הוא האדם שנראה בסרטון מניח את רגלו בסביבת צווארו של המתלונן ומייד מוריד אותה ממנו, מדובר לכל היותר בתשתית המספיקה רק לעבירת תקיפה סתם שלא בנסיבות מחמירות ושאינה מצדיקה מעצר עד תום ההליכים בתנאים מגבילים כלשהם.

13. העוררים טענו עוד ביחס לעבירת החטיפה, כי היה על בית המשפט לקבוע כי לא רק שקיימים קשיים ראייתיים להוכחתה, אלא אף קיימות ראיות ישירות לכך שכלל לא מדובר היה בחטיפה אלא בהסעתו של המתלונן לקבלת טיפול רפואי דחוף, תוך הסתייעות ברונו, בן דודו של המתלונן, לצורך העלאתו לרכב והסעתו משם. הן המתלונן, הן אדהם והן רונן כולם טענו בגרסאותיהם כי אדהם נעתר לבקשת המתלונן לעזרה ולכן העלה אותו לרכבו בסיועו של רונן. בשים לב לכך, אין די בראיות שנטען כי מבססות את אירוע החטיפה. בהקשר זה צוין כי בגרסאות השוטרים נמצאו פערים משמעותיים בעניין השאלה האם אכן אמר המתלונן לשוטר שהגיע לזירת האירוע כי הוא מפחד מהעוררים, אם לאו.

14. טליע הוסיף וטען בעררו כי לכל הפחות יש בקשיים עליהם הצביע משום כרסום ראייתי המצדיק את שחרורו לחלופת מעצר. בהקשר זה נטען כי שירות המבחן זקף לחובתו את העובדה שלא לקח אחריות ביחס לאירועים, אך לא היה עליו לעשות כן שעה שהוא כופר במעשים; כי אין חולק שהוא אינו בעל עבר פלילי והוא ניהל עד היום שגרת חיים רגילה כאשר התסקיר אינו מצביע על כך שהוא בעל מסוכנות גבוהה; וכי נוכח ההתרשמות החיובית של שירות המבחן מהמפקחים המוצעים אשר נמצא כי הם מגויסים לסייע לו, לא היה מקום לדחות את האפשרות להציע כי ישמשו כמפקחים עבורו רק בשל חשש כללי בדבר יכולתם להיות ערים למצבי סיכון פוטנציאליים.

15. מנגד, באת-כוח המשיבה סמכה ידיה על החלטות בית המשפט המחוזי וטענה כי דין העררים להידחות. המשיבה חזרה על חומר החקירה המגבש לטענתה תשתית ראייתית לכאורית להוכחת המיוחס לעוררים, וביקשה ליתן משקל לעובדה שמדובר בעניין המערב משפחות המתגוררות באותו הכפר כך שיתכן שלחצים שונים שהופעלו על המעורבים הביאו לשינוי גרסאות. לגבי טליע הודגש כי אין מקום לשחרורו לחלופת מעצר נוכח הערכת שירות המבחן אשר מצא כי בעניינו רב הנסתר על הגלוי; כי מדובר במי שמתקשה לגלות איפוק במעשיו; וכי קיים קושי בהערכת הסיכון הנשקף ממנו. כן יש מקום להבחנה שערך בית המשפט בין חומרת המעשים המיוחסים לטליע לעומת שני אחיו האחרים, אדהם ונאיל.

דין והכרעה

16. לאחר שקילת טענות הצדדים בעררים, בכתובים ובעל פה, לצד עיון בחומר החקירה שהוגש לעיוני, הגעתי למסקנה כי דינם להידחות.

17. כלל הוא כי בעת ההחלטה על מעצר עד תום ההליכים, בשלב זה של הדיון, הראיות נבחנות כראיות גולמיות. ההתמקדות היא בשאלה אם במכלול הראיות הגולמיות הקיימות נגד הנאשם טמון פוטנציאל העשוי להביא להרשעתו בעבירות המיוחסות לו (וראו למשל, מיני רבים: בש"פ 4543/23 בוסטאמי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (5.7.2023); בש"פ 5830/23 סיאני נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (4.8.2023); בש"פ 8488/23 שאלאלפה נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (19.12.2023); בש"פ 270/24 אלשאעפי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (28.1.2024)).

18. במקרה זה, כפי שפירט גם בית המשפט המחוזי, קיים מארג ראייתי גולמי ברור העובר את הרף הדרוש להוכיח בשלב זה קיומן של ראיות לכאורה לביסוס ההאשמות המיוחסות לכל שלושת העוררים. בראש ובראשונה עומדת גרסת המתלונן בהודעותיו הראשונות, שאינן משקפות סתירות מהותיות ואשר נתמכות בעדויות ובראיות נוספות.

בטרם אעמוד על עיקרי הדברים אקדים ואומר כי לא מצאתי לקבל את טענת העוררים כי היה על בית המשפט להטות אוזנו וליתן משקל רב יותר לגרסאות ולעדויות המזכות, ולא ליתן משקל יתר לגרסאות המרשיעות. אינני סבור כי ניתן משקל יתר לגרסאות מסוימות "מרשיעות", אלא שהתמונה הראייתית הכוללת הינה ברורה. אדרבה, העוררים הם אלה המבקשים ליתן משקל יתר לחזרתו של המתלונן מגרסתו הראשונית, שקיים לה הסבר אימננטי לסיטואציה, בעוד שהגרסאות ה"מזכות" מהן הם מבקשים להיבנות על פני הדברים מתעתעות במידה רבה, חסרות היגיון פנימי ומלאות סתירות.

19. כך, מגרסאותיו הראשונות של המתלונן עולה כי הוא נדרס על ידי טליע פעמיים, הותקף על ידי נאיל והועלה לאחר מכן על רכבו של אדהם. בתיעוד הרפואי מיום 10.11.2023 בעת קבלתו למיון ב"מרכז הרפואי לגליל" מסר המתלונן כי "היה מעורב בתאונת דריסה", וכי הוא "זוכר את פרטי האירוע". בהודעתו מיום 10.11.2023 בשעה 05:31 טען באופן מפורש שטליע הוא זה שדרס אותו פעמיים ברכב טויוטה מסוג לנד קרוזר: "דרס אותי חזר רוורס ושוב התקדם אלי". לאחר מכן הוא ניסה לברוח "בין השדות" ושלושת העוררים לא זו בלבד שלא הושיטו לו עזרה, אלא קללו אותו ונאיל, אותו זיהה "בוודאות", בעט בו לעבר הצוואר. לאחר מכן העלו אותו לרכב בו נהג אדהם עד שהשוטר עצר אותם והוריד אותו מהרכב. בהודעתו השנייה מאותו יום, משעה 10:30, סיפר כי ג'יפ מסוג לנד קרוזר רדף אחריו "נסע מאחוריי ונתן גז עלי ופגע בי עם הרכב ואני נפלתי ואז הוא שם רוורס ונתן גז ועלה עלי עוד פעם" (עמ' 1-2, שורות 27-25). בהמשך תיאר המתלונן שוב כיצד נאיל "נתן לי בעיטה בצוואר בכל הכוח שלו" (עמ' 2, שורה 32). כן סיפר כי כאשר עצרו אותם השוטרים פנה אל השוטרים וביקש מהם עזרה ואמר להם שהוא "לא רוצה להיות ברכב הזה" (עמ' 2, שורות 33-34).

20. אכן, בשלב מאוחר יותר, בתצהיר מיום 17.11.2023 הוא הצהיר כי העוררים הם אלו שהושיטו לו עזרה והסיעו אותו ברכבם עד שפגשו בניידת משטרה. בהודעה השלישית מיום 22.11.2023 הוא נשאל על אודות התצהיר שמסר ועמד על כך שהאמור בו הוא אמת. בהמשך סיפר סיפור שונה לחלוטין ממה שסיפר בהודעותיו הראשונות: לדבריו הוא ביקש לחצות כביש והגיע רכב באקראי ופגע בו. או אז, פנה לכיוון היער וראה את טליע, נאיל ואדהם באים לקראתו. הוא ביקש מהם עזרה לקחת אותו לטיפול רפואי והם נענו לבקשתו בחיוב (עמ' 3, שורות 6-3). כאשר הוא נשאל לגבי גרסתו הקודמת, סיפר כי בעת מסירת ההודעה היה לחוץ "ולא אכל" (עמ' 3, שורה 13). כאשר נשאל כיצד העלו אותו לרכב, סיפר כי טליע ואדהם החזיקו אותו בידיו, ונאיל הרים את רגליו (עמ' 3, שורות 14-15). כאשר נשאל כיצד הוא טוען שאותם אנשים באו לסייע לו, שעה שבסרטון שצולם בטלפון הסלולארי של אדהם רואים את אחד מהשלושה דורך על צווארו, השיב: "האמת אני לא יודע" (עמ' 4, שורות 18-20). וכך גם כאשר נשאל אם הוא יודע מי דרך על צווארו ענה שאינו יודע (עמ' 4, שורות 21-22). על שארית השאלות לגביהן עומת עם גרסתו הקודמת, השיב גם כן שאינו יודע. כך גם למשל, בהתייחס לשאלה כיצד הוא טוען שטליע סייע לו בזמן שטליע עצמו טען בחקירתו שכלל לא פגש את המתלונן, ענה שאינו יודע (עמ' 4, שורות 21-23).

21. לא בכדי אפוא נתן בית המשפט משקל מועט בשלב זה לעובדה שהמתלונן חזר בו מגרסתו הראשונית, כאשר את מרבית התמיהות לגבי הסתירות בין גרסתו המתפתחת לבין גרסתו הראשונית פתר בכך ש"אינו יודע" להסבירן.

22. יצוין כי גם בהודעת אביו של המתלונן, רביע אברהמים, מיום 21.11.2023, הוא מסר כי בנו, המתלונן, סיפר לו סיפור דברים דומים לזה שתואר על ידי המתלונן בגרסתו המתפתחת - כי הוא נדרס על ידי רכב מסוג ג'יפ, כאשר "הילדים של ג'אבר", היינו העוררים, הם אלה שסייעו לו והעלו אותו על רכב כדי לפנות אותו לבית החולים (שורה 31). לצד זאת הדגיש האב כי: "הבחורים שעזרו לתיאן הבן שלי הם הילדים של ראש המועצה אדהם טלי ונאיל ואנחנו

משפחה אחת ובית אחד ואין סכסוכים ואין כלום" (שורה 37). היינו, גם מדברי האב מתקבל הרושם כי יתכן שישנם מניעים נסתרים לתיאור סיפור הדברים באופן מסוים, שאינם בהכרח גלויים לעין.

23. בנוסף, העוררים ביקשו ליתן משקל רב לדוח פעולה של השוטר נסים בן עזרא מיום האירוע (10.11.2023 שעה 06:41) בו צוין כי המתלונן מסר שנדרס על ידי רכב מסוג ג'יפ והוא "אינו חושד ["חודש" - כך במקור] באיש". אולם אינני סבור כי יש ליתן לכך משקל בשלב זה של בחינת התמונה הלכאורית, שעה שאין חולק כי לצד העובדה שמדובר בתיאור "מזמן אמת", באותה עת היה המתלונן בקרבת העוררים וניתן לשער כי אימתם הייתה עליו.

24. מעבר לכך, גרסתו המקורית של המתלונן עולה בקנה אחד גם עם סיפור הדברים שהעלה אחיו חוסאם, בהזדמנות הראשונה - תוך זיהויים של אדהם ו-טליע כמעורבים באירוע - כאשר גם גרסתו "עודכנה" במהלך החקירות הבאות. כך, בהודעתו הראשונה מיום 10.11.2023 תיאר חוסאם כי אחד משלושת כלי הרכב ששעטו לעברם פגע ברכבם והוא נסה להימלט בעוד אחיו, המתלונן, נפגע וזעק "דרסו אותי דרסו אותי". באותו זמן, בעודו הולך לכיוון אחיו, יצאו מהרכב שלושה אנשים שהתחילו לרוץ לכיוונו וניסו לקחת לו את הנשק הצבאי שהיה עליו. הוא ברח מהם, ירה מספר כדורים לאוויר והמשיך לרוץ לכיוון ביתו (עמ' 2, שורות 17-25). כאשר נשאל אם זיהה את מי שניסה לגנוב לו את הנשק, ענה שהוא זיהה שניים מהם - את אדהם וטליע (עמ' 3, שורות 40-41). בהודעתו מיום 15.11.2023 חזר בו מזיהויים של אדהם וטליע ואף טען כי כלל לא ניסו לגנוב את נשקו: "לא זיהיתי את האנשים שהרביצו לאח שלי ואין אף אחד שרץ אחריי וצעק תביא את הנשק" (שורה 12). כשנשאל אם משמעות הדבר ששיקר במהלך חקירתו הקודמת, בה ציין כאמור כי זיהה את האנשים שפגעו באחיו, טען כי אין מדובר בשקר כי אם בדברים שנאמרו "מכאב לב" (שורה 14), וכי שמע שאחיו מספר שאדהם וטליע פגעו בו ולכן טען כי זיהה אותם (שורה 16). בהמשך הוא גם טען כי שמע על כך בבית הוריו (שורות 29-32). אף בהודעה מיום 29.11.2023 טען כי אינו יודע מי דרס את אחיו, וכי בתחילה טען למעורבותם של אדהם וטליע "מכאב לב" (שורות 192-198). גם בהקשר זה אפוא, בצדק נתן בית המשפט המחוזי משקל משמעותי, בשלב זה של בחינת הראיות לכאורה, לגרסתו המקורית של אדהם ולא לגרסתו המתפתחת.

25. מעבר לכך, אי-הבהירות בנוגע לגרסתו "המעודכנת" של המתלונן, אחריה מחרים-מחזיקים העוררים בעררים שלפנינו ולגביה טענו כי מדובר בגרסה "אותנטית", מקבלת על פני הדברים משנה תוקף נוכח העובדה שאף העוררים עצמם לא הציגו בחקירותיהם גרסה דומה. היינו, סיפור הדברים המעודכן וה"אותנטי" לדבריהם, ממנו הם מבקשים להיבנות, על המתלונן פיו הבחין בשלושתם - טליע, נאיל ואדהם כשהם אך ורק באו לקראתו לסייע לו, אינו עולה אף מגרסתם שלהם.

(-) נאיל לפי גרסתו כלל לא פגש במתלונן. נאיל בחקירתו מיום 10.11.2023 הכחיש את כל החשדות נגדו, וסיפר כי יצא מביתו בעקבות הירי ששמע אל עבר המקום שבו התקהלו אנשים, ועל לא עוול בכפו נתפס על ידי השוטרים (שורה 8). לאחר מכן שמר על זכות השתיקה, והבהיר שאינו שומר על זכות השתיקה "כדי להסתיר משהו" (שורה 46). בהודעתו מיום 13.11.2023 שוב שמר על זכות השתיקה למשך כל החקירה, ובסופה ביקש להבהיר כי הוא חף מפשע כאשר כל מה שנטען שעשה לא היה ולא נברא, וחזר בקצרה על גרסתו לפיה הגיע לזירה לאחר ששמע קולות ירי וחשב שמדובר במחבלים, אך נתפס מבלי שעולל דבר. בהודעתו מיום 22.11.2023 שוב שמר על זכות השתיקה במהלך כמעט כל החקירה, גם כאשר הוצג לו הסרטון. [יצוין במאמר מוסגר בהקשר זה כי הימנעות מלהשיב לשאלות מחזקת את המעורבות הלכאורית של נאשם בעבירות המיוחסות לו, שעה שזו מונעת את פיזור הערפל לגבי המעורבות הלכאורית במעשים (בש"פ 5472/11 מדינת ישראל נ' מוסיראתי, פסקה 5 (11.8.2011); בש"פ 4667/12 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.6.2012); בש"פ 1216/19 מדינת ישראל נ' פרץ, פסקה 5 (21.2.2019)].

(-) טליע הציג גרסאות שונות בנוגע לשאלה האם פגש במקום את אדהם ונאיל, ו"לא זכר" אם פגש בכלל במתלונן או אם סייע לו לעלות לרכב. בהודעתו מיום 10.11.2023 סיפר כי נתפס על ידי שוטרים לאחר שהגיע למקום ההתקהלות, עם רכבו מסוג לנד קרוזר, בעקבות קולות הירי ששמע (שורות 18-20). הוא טען כי פגש שם את אדהם ונאיל רק כאשר נעצר, וכלל לא הבחין שהם נסעו אחריו (שורות 31-36). בהודעתו מיום 13.11.2023 חזר וסיפר כי הגיע למקום ההתקהלות עם רכבו בעקבות קולות הירי ששמע, ובדרכו חזרה הביתה נעצר על ידי השוטרים (עמ' 2, שורות 27-33). כשנשאל איפה היו אחיו באותה עת, ענה שהיו שם במקום, ביחד עם הרבה אנשים נוספים (עמ' 2, שורות 34-35). כאשר נאמר לו שהמתלונן סיפר שנאיל בעט בו צוואר, ענה: "לא זוכר, תשאלו את נאיל" (עמ' 2, שורות 48-49). בהודעתו מיום 22.11.2023 כשנשאל מדוע שינה את גרסתו בנוגע לשאלה אם פגש במקום את אדהם ונאיל (כאשר בחקירתו הראשונה טען כאמור כי הבחין בהם רק בשעת מעצרו ובחקירתו השניה סיפר כי ראה אותם במקום ההתקהלות), התקשה לתת מענה ואמר כי מדובר היה ב"שטח פתוח" ו"היו המון אנשים" (שורות 16-17). כאשר נשאל אם במקום שאליו הגיע פגש את המתלונן או את קרוביו, חוסאם ורון, ענה שהיה שם מאוד חשוך (שורות 20-21). לאחר מכן בעיקר שמר על זכות השתיקה, וציין כי אינו מכיר את המתלונן ולא את חוסאם (שורה 23). כאשר נאמר לו כי המתלונן טען כי הוא, יחד עם אדהם ונאיל, העלו אותו על רכבו של אדהם, שמר על זכות השתיקה והוסיף: "לא זוכר כי שם היה חושך וחצי כפר היה למעלה" (שורות 46-47). הוא נשאל פעם נוספת אם העלה את המתלונן על רכב, וענה: "איך שזכור לי שלא, היו שם המון אנשים... לא זוכר, מה שאני זוכר שאדהם העמיס אותו כי אדהם אמר לי שהוא העמיס אותו" (שורות 48-49). בתשובה לשאלה אם ראה את אדהם מעלה את המתלונן לרכב ענה: "היה חושך לא זוכר" (שורה 51).

(-) אדהם היה היחיד מבין השלושה שסיפר כי העלה את המתלונן לרכב. אך גם הוא הציג גרסה לא ברורה בנוגע לסייע, אם התקבל, על ידי אחיו או רון. בהודעתו מיום 10.11.2023 סיפר כי כאשר יצא מביתו לחפש אחר מקור הירי ששמע והתקרב לשטח, הבחין בהימצאותו של רכב פתוח בצבע לבן מסוג פולקסווגן או סקודה (שורה 10). לאחר שהמשיך ליסוע הבחין במתלונן כשהוא קורא לעזרה, סייע לו לעלות לרכבו ורצה לקחת אותו "להורים או לא יודע למי" (שורות 12-14). כאשר נשאל מדוע לא רצה לקחת אותו לבית החולים, ענה כי כך ביקש המתלונן (שורות 19-21). לעומת זאת בהמשך אמר שהמתלונן אמר שהוא פצוע וכואב לו וביקש לקחת אותו לבית החולים (שורה 76). לגרסתו, במקום התקהלו הרבה אנשים, ביניהם טליע ונאיל, אשר הגיעו למקום כל אחד ברכבו (שורות 22-33). הוא סיפר כי הוא חושב שטליע היה הראשון שנסע מביניהם (עמ' 47-48), אך אמר שאינו יודע מה טליע עשה באותו זמן, ולא זכר אם טליע עצר גם הוא את רכבו כאשר המתלונן זעק לעזרה, אם כי זכר ש"מישהו" עזר לו להעלות את המתלונן לרכבו (שורות 47-54).

בהודעתו מיום 13.11.2023 חזר על סיפור הדברים לפיו לאחר שהגיע למקום הבחין במתלונן כשהוא פצוע, העלה אותו לרכבו ונעצר על ידי השוטרים (עמ' 1-2, שורות 16-35). בהודעתו מיום 22.11.2023 טען כי מצא את המתלונן כשהוא פצוע וביקש לעזור לו ולקחת אותו לבית החולים (שורות 9, 23). כאשר נשאל אם אחיו, נאיל וטליע, היו לידי כך כאשר העלה את המתלונן לרכבו, ענה כי היו שם לא מעט אנשים, אחד מהם עזר לו להעלות את המתלונן לרכב, אבל הוא לא זוכר מי זה היה בגלל החשיכה (שורות 26-27). כאשר נשאל שוב אם בזמן המפגש עם המתלונן נאיל וטליע היו עמו ענה שאינו זוכר כי "היו מלא אנשים", והיה קשה לזהותם בשל החושך (שורות 28-29). בתשובה לשאלה האם העלה את המתלונן לרכב בעצמו או שאדם נוסף סייע לו בכך ענה "לא זוכר נראה לי שכן מישהו עזר לי" (שורות 30-31). כאשר נשאל אם היה זה רון, בן דודו של המתלונן, שסייע לו, ענה "לא זוכר" (שורות 32-33). כן אמר כי לא ראה שהמתלונן נדרס והעלה השערה לפיה הוא אולי נפל מאחת ה"טרסות" שהיו באיזור (שורה 39). כאשר הוצגה לו תמונה של המתלונן שנמצאה במכשיר הטלפון הסלולרי שלו ונשאל אם צילם את התמונה, ענה שיכול להיות שעשה כן "מסקרנות" אבל אינו זוכר (שורות 60-65). כאשר הוצג לו הסרטון שנמצא במכשירו הסלולרי ונשאל אם

שומעים את קולו, ענה "מאיפה אני יודע אני לא זוכר מה היה שם", וכאשר נשאל אם הוא צילם את הסרטון ענה "אני לא זוכר יכול להיות" (שורות 70-75). כן שב וחזר שאינו זוכר מי היה במקום, לא זכור לו אם צילם את הסרטון ואינו מזהה אף אחד מהנוכחים במקום (שורות 77-82).

יצוין כי בהודעת השוטר אלכסנדר רולבורד מיום 15.11.2023 סיפר כי כאשר איתרו את המתלונן ברכבו של אדהם, המתלונן אמר לשוטר ניסים בן עזרא "תפנה אותי מפה הם יהרגו אותי" (שורה 9). אכן, דברים אלה לא נזכרו בדוח הפעולה של השוטר ניסים עצמו. אולם בשלב הנוכחי אין בית המשפט נדרש להכריע בשאלת מהימנותם של עדים ובמשקלן של עדויות. התמונה כולה מגלה כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית להוכחת העבירות המיוחסות לעוררים, ואין בגרסאותיהם של השוטרים כדי לפגוע בכך. וכפי שציין בית המשפט המחוזי, אף אם קיימים קשיים לגבי קיומה של תשתית לעבירת החטיפה, אין מדובר כלל ועיקר בקשיים שיש בכוחם לערער את התשתית הלכאורית כולה.

26. נוכח הסתירות והתמיהות העולות מגרסאותיהם של העוררים עצמם, אינני רואה ממש גם בניסיונם לקעקע את התמונה העובדתית בהסתמך על גרסתו של רונן, בן דודו של המתלונן. זאת בין היתר בהתחשב בכך שלצד האינדיקציות הלכאוריות המשמעותיות לדריסת המתלונן (כאשר גם המתלונן עצמו טען כי נדרס בכל אחת מהגרסאות שמסר), בהודעתו מיום 18.11.2023 טען רונן כי המתלונן "נפל על סלע" (שורה 21), גם כאשר עומת עם העובדה שהמתלונן עצמו סיפר כי נדרס חזר וטען כי מדובר בנפילה (שורה 58). הוא המשיך ותיאר: "ראיתי אותו נופל מהסלע והרמתי אותו בידיים" (שורות 85-86), ושב וציין שהמתלונן "נפל על הגב ואחרי זה על הפנים וראיתי אותו כולו מדמם והרמתי אותו" (שורה 92). בכל הנוגע לנסיבות העלאת המתלונן לרכבו של אדהם, הרי שגרסתו של רונן כי הוא העלה את המתלונן לרכבו של אדהם (הודעתו מיום 18.11.2023, שורה 119) גם היא אין לה זכר בדברי העוררים בגרסאותיהם, בעוד שרונן התעקש שפגש במתלונן ביחד עם אדהם (למשל, בהודעתו מיום 21.11.2023, עמ' 4, שורות 62-63).

27. אוסיף בהתייחס לתמונה הראייתית הלכאורית כולה, כי גם לא מצאתי ממש בטענות העוררים בשלב זה כי לא היה מקום לייחס להם פעולה בצוותא חדא. מכל מקום, לצד העובדה שהעוררים הואשמו כי ביצעו את העבירות בצוותא חדא, בית המשפט נתן משקל לחומרת המעשים המיוחסים לטליע ביחס לשניים האחרים בעת קבלת ההחלטה על מעצרו עד תום ההליכים (כאשר אדהם ונאיל נעצרו כאמור בפיקוח אלקטרוני), ובכך לא נפל כל פגם.

28. סיכומו של דבר, בצדק קבע בית המשפט המחוזי כי קיים מארג ראייתי החוצה את הרף הדרוש להוכחת קיומן של ראיות לכאורה לביסוס המיוחס לעוררים בכתב האישום, ואין כל מקום להתערב בהחלטתו בעניין זה.

29. בשולי הדברים אציין כי העוררים טענו כי יש לבחון את טענותיהם בראי העובדה שמדובר בימי מלחמה המתרחשים על כל ישראל, עובדה שיש בכוחה לטענתם כדי להאיר את השתלשלות העניינים באור אחר. לא ירדתי לסוף דעת העוררים כיצד העובדה שמדובר בימים של מתיחות ודריכות ביטחונית, ימים שבהם ישראל נלחמת על גבולותיה, יש בכוחה להשפיע על השיקולים בקשר להחלטה על מעצרו עד תום ההליכים. ככל שניתן להבין, מבקשים העוררים כי בית המשפט ינהג עמם באמת מידה סלחנית, שכן ברקע לאירוע התקיפה עומד אירוע ירי בסמיכות למקום מגוריהם בתקופה שבה קיימת אווירת דריכות כללית (כאשר גם אביהם, ראש מועצת הכפר סובל לדבריהם מאיומים רבים באופן תדיר). אולם ציפייה זו כלל אינה עולה בקנה אחד עם טענתם כי לא עשו מאומה, ולכל היותר (כנטען על ידי אדהם בחקירותיו, ועל ידי טליע ונאיל בעקיפין בערר באמצעות אימוץ גרסתו ה"מעודכנת" של המתלונן) סיעו לאדם במצוקה.

30. ובאשר לטענותיו של טליע בעררו כי היה מקום להורות על שחרורו לחלופת מעצר או למעצרו בפיקוח אלקטרוני. בשים לב לכך שמדובר באישום המקים חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים, לחומרת המעשים המיוחסים לטליע (גם בהשוואה כאמור לשאר העוררים) ולאמור בתסקיר שירות המבחן שלא בא בהמלצה לשחרורו - אין מקום לשעות לטענות אלה. ונזכיר, כלל הוא כי סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה רק בהתקיים טעמים כבדי משקל (ראו למשל: בש"פ 5358/23 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (17.7.2023); בש"פ 3383/23 מדינת ישראל נ' חסונה, פסקה 9 (7.5.2023)). על כך ייאמר כי נתוניו האישיים של טליע, היינו העובדה שהוא נעדר עבר פלילי וניהל אורח חיים נורמטיבי - אינם מגבשים כשלעצמם טעם מיוחד לסטייה מהמלצת שירות המבחן (ראו למשל: בש"פ 9217/20 אבו דקה נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (3.1.2021); בש"פ 1133/22 סולימאני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (23.2.2022)).

31. טליע טען כי במקרה זה אין מדובר כלל ב"תסקיר שלילי" אלא אך ורק בתסקיר אשר "לא בא בהמלצה" לשחרורו. גם טענה זו אין לקבל. בתסקיר שהוגש בעניינו אכן התרשם שירות המבחן מתפקודו באופן יציב במשך שנים. צוין כי הוא חווה את מעצרו כגורם מציב גבולות ולהתרשמות שירות המבחן המפקחים המוצעים אכן מגויסים עבורו ומתייחסים באופן ביקורתי לנסיבות מעצרו. אולם לצד זאת, להתרשמות שירות המבחן מדובר במי שנוטה לקחת סיכונים במצבי מתח ואיום ומתקשה לגלות איפוק ולהיעזר בגורמים המתאימים; ולצד נתונים נוספים נמצא כי קיים קושי להעריך בעניינו את הסיכון להישנות מקרים פורצי חוק מצדו, באופן המעורר גם שאלות ביחס ליכולתם של המפקחים המוצעים להיות ערים למצבי סיכון פוטנציאליים בהתנהלותו. העובדה שתמונת התסקיר איננה מצטיירת בגווי "שחור-לבן", אלא מצביעה על כך שלצד תפקודו התקין ישנם גורמי סיכון שלהערכת שירות המבחן אינם מאפשרים לבוא בהמלצה על שחרורו של טליע ממעצרו או על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, אין משמעותה כי מדובר בתסקיר חיובי שהמסקנה הנובעת ממנו תומכת במעצר שלא מאחורי סורג וברیح.

החלטות בית המשפט נטועות אפוא באדנים מוצקים, והעררים נדחים.

ניתנה היום, ט"ז באדר א' התשפ"ד (25.2.2024).

שׁוֹפֵט